

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO

IZBA KARNA

Zbiór urzędowy
tłoczony z polecenia
Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

5

2025

**ZBIÓR URZĘDOWY
TŁOCZONY Z POLECENIA
PIERWSZEGO PREZESA SĄDU NAJWYŻSZEGO**

**5
2025**

Opracowane do druku
przez Kolegium Redakcyjne Izby Karnej Sądu Najwyższego

Treść:

I. Zbiór orzeczeń	str.	1
II. Skorowidz artykułowy	str.	58
III. Skorowidz przedmiotowy	str.	59
IV. Wykaz orzeczeń	str.	62

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
www.wolterskluwer.pl
czasopisma@wolterskluwer.pl
nr infolinii 801 044 545, prenumerata@wolterskluwer.pl

Skład i łamanie: Master, Łódź
Nakład: 850 egz.

ISSN 2545-2436

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO IZBA KARNA

Rok 2025 – Numer 5

I

23

POSTANOWIENIE Z DNIA 5 LUTEGO 2025 R., III KK 631/24

Przypisanie przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. nie stoi na przeszkodzie stwierdzeniu recydywy z art. 64 § 1 k.k.

Sędzia SN: M. Gierszon.

Sąd Najwyższy w sprawie X. Y. skazanego z art. 178b k.k. i in., po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 lutego 2025 r., na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 21 maja 2024 r., II Ka 97/24, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Nowym Targu z dnia 30 października 2023 r., II K 464/23,

oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną (...).

Uzasadnienie

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Targu z dnia 30 października 2023 r., II K 464/23, uznano X. Y. za winnego popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu stanowiącego występki z art. 178b k.k. i art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k. i art. 244 k.k. przy zastosowaniu art. 64 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. i za to na mocy art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku

i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, orzekając na mocy art. 62 k.k. terapeutyczny system wykonania tej kary. Na mocy art. 63 § 1 k.k. Sąd zaliczył na poczet kary okres zatrzymania oskarżonego od dnia 25 marca 2023 r. godzina 14:12 do dnia 27 marca 2023 r. godzina 13:20. Jednocześnie Sąd orzekł wobec oskarżonego na mocy art. 42 § 3 k.k. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, a na mocy art. 43a § 2 k.k. świadczenie pieniężne w wysokości 10 000 (dziesięć tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Na zasadzie art. 627 k.p.k. Sąd zasądził od oskarżonego X. Y. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500 (pięćset) złotych tytułem częściowych wydatków, zaś na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych w pozostałym zakresie.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca z urzędu oskarżonego X. Y. adw. A. P., zarzucając: obrazę przepisów prawa materialnego, błąd w ustaleniach faktycznych oraz rażącą niewspółmierność kary.

Wyrokiem z dnia 21 maja 2024 r., II Ka 97/24, Sąd Okręgowy w Nowym Sączu utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, zwalniając oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. Sąd zasądził również od Skarbu Państwa wynagrodzenia za obronę z urzędu przed sądem okręgowym.

Prawomocny wyrok Sądu Odwoławczego zaskarżył w całości na korzyść skazanego obrońca z urzędu, która zarzuciła:

I. rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, a to art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., poprzez przyjęcie, że popełnił on czyn zabroniony kwalifikowany przy zastosowaniu podwójnej recydywy – raz z art. 178a § 4 k.k., a drugi raz z art. 64 § 1 k.k., co było błędem, albowiem przypisanie sprawcy działania w warunkach określonych w art. 178a § 4 k.k. *in principio* stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę do odpowiedzialności na podstawie tego przepisu, nadto zgodnie z art. 57 § 1 k.k., jeżeli zachodzi kilka niezależnych od siebie podstaw do nadzwyczajnego obostrzenia kary, sąd może tylko jeden raz karę nadzwyczajnie obostrzyć, uwzględniając przy określaniu

wymiaru kary łącznie zbiegające się podstawy obostrzenia; wskutek powyższego orzeczono wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności dwukrotnie obostrzoną w oparciu o różne podstawy prawne,

II. rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa materialnego w zakresie zastosowania środka karnego, a to art. 42 § 3 k.k. poprzez orzeczenie wobec oskarżonego X. Y. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, chociaż na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 czerwca 2024 r., SK 22/21, art. 42 § 3 k.k. w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 541), w zakresie, w jakim obliguje sąd do orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio w razie popełnienia przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k., jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 42 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z tymi zarzutami wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu do ponownego rozpoznania; wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji; zwolnienie oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym; zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, albowiem nie zostało one uiszczone ani w całości, ani w części.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniosł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Tak tylko można ocenić oba jej zarzuty, które nie spełniają rygorów przewidzianych w karnej ustawie procesowej w art. 523 § 1 k.p.k. dla jedynie dopuszczalnych jej podstaw. Stosownie do przywołanej regulacji stanowią je, obok uchybień mających charakter bezwzględnych podstaw odwoławczych wskazanych w art. 439 k.p.k., tylko inne rażące naruszenie prawa, które może mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego

wyroku. Z woli ustawodawcy nie każde naruszenie prawa może stanowić podstawę kasacji, Aby nią być musi być „rażące”, a więc jaskrawe, rzucające się wręcz w oczy, poważne, jednoznaczne, oczywiste, a przy tym takie, że może mieć – nie każdy – ale „istotny” wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Te kumulatywnie przez ustawę karną procesową wymagane cechy zgłaszanych w kasacji uchybień, warunkujących jej skuteczność, ma (zgodnie z treścią art. 526 § 1 k.p.k.) wykazać skarżący. Zważyć jeszcze należy i na to, że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację tylko w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, o czym stanowi przepis art. 536 k.p.k. Trzy wyjątki wskazane w tym przepisie pozwalające sądowi kasacyjnemu przekroczyć tak określone granice rozpoznania kasacji w niniejszej sprawie nie wystąpiły. To oznacza, że obowiązkiem Sądu Najwyższego było rozpoznanie zarzutów kasacji obrońcy skazanego tylko w takiej formule opisowej i prawnej, w jakich je sformułowano.

Czyniąc to w zakresie pierwszego zarzutu kasacji zauważyć należy, że tych samych (tylko lekko dla potrzeb kasacji uzupełnionych o treść art. 57 § 1 k.k.) kwestii, które są przedmiotem tego zarzutu dotyczył także pierwszy zarzut apelacji obrońcy. Sąd Okręgowy prawidłowo zarzut ten rozważył na stronach 4 i 5 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Wskazując – trafnie – bezzasadność tego zarzutu. Analiza tej części owego dokumentu procesowego pozwala wnioskować o rzetelności przeprowadzonej przez ten Sąd – w tym zakresie – kontroli odwoławczej. Zresztą uchybień co do jej przeprowadzenia z punktu widzenia przepisów określających tego zasady skarżący w kasacji Sądowi odwoławczemu nie zarzucił.

Sądy orzekające w sprawie słusznie przyjęły, że przypisanie przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. nie stoi na przeszkodzie stwierdzeniu recydywy z art. 64 § 1 k.k. To stanowisko zgodne jest ze stanowiskiem zajęтым przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 maja 2020 r., IV KK 735/19, w którym stwierdzono, że: „Sprawcy czynów o znamionach opisanych w przepisie art. 178a § 4 k.k. odpowiadają na zasadach ogólnych (nie ma ustawowych podstaw do wyłączenia wobec nich uregulowań części ogólnej Kodeksu karnego), wobec czego wypełnienie dodatkowych

szczególnych przesłanek przewidzianych w art. 64 § 1 k.k., powinno prowadzić do przypisania im działania w warunkach określających recydywę specjalną podstawową, ze wszystkimi wynikającymi z tego konsekwencjami”.

Jeśli chodzi o zarzut drugi dotyczący wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 czerwca 2024 r., SK 22/21, to w wyroku tym stwierdzono, że art. 42 § 3 k.k. jest niezgodny m.in. z art. 45 ust. 1 Konstytucji w zakresie, w jakim obliguje do orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Sąd nie jest zatem zobowiązany do jego orzeczenia, ale może go orzec w razie stwierdzenia takiej potrzeby. W apelacji obrońca nie kwestionował ani konstytucyjności owego przepisu ani też zaistnienia potrzeby orzeczenia dożywotnio tego środka karnego. Zważywszy na przywołane przez oba Sądy – jako uzasadniające wymiar orzeczonej wobec skazanego kary – liczne i istotne okoliczności obciążające (wysokość stężenia alkoholowego w wydychanym powietrzu u skazanego – dwukrotnie przekraczająca minimalną granicę, obowiązujący wobec niego już dożywotni prawomocny zakaz kierowania wszelkimi pojazdami mechanicznymi w ruchu lądowym, czternastokrotna wcześniejsza karalność, w tym za przestępstwo z art. 244 k.k.) można w sposób uprawniony stwierdzić, że te zaistniałe wobec skazanego fakty wręcz samoistnie (i to bez obligatoryjnego nakazu zawartego w omawianym przepisie) kreowały potrzebę orzeczenia wobec skazanego dożywotnio owego środka karnego. Stąd też w realiach niniejszej sprawy nawet uwzględnienie treści przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sposób postulowany przez skarżącego i uznanie zasadności tego zarzutu kasacji nie gwarantowałoby (w końcowym efekcie) uchylenia dożywotności zakazu, bowiem brak by było przesłanek do uznania, że ta obraza przepisu art. 42 § 3 k.k. miała *in concreto* istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. A to jest przecież niezbędne do uznania zasadności takiego rodzaju podstawy kasacji.

Niezależnie od tego słusznie zwrócił również uwagę prokurator, że wymieniony wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie wskazuje innej daty jego wejścia w życie niż data wynikająca z jego ogłoszenia. Tym samym nie można przyjąć, że art. 42 § 3 k.k. w zakresie, w jakim obligu-